АРХИТЕКТУРНИ СТИЛОВЕ

Част 2

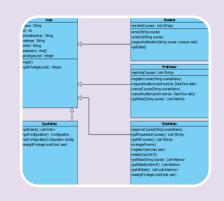
Съдържание на лекцията

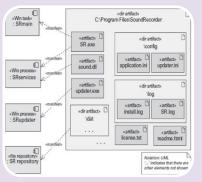
- Някои размисли върху софтуерната архитектура
- Определение на архитектурни стилове
- Различни стилове:
  - Implicit invocation/Message passing
  - Model-View-Controller
  - Обвивка (Wrapper)
  - Фасада
  - Архитектурни стилове в облака

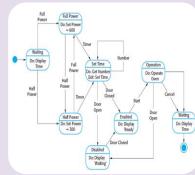
Софтуерна архитектура

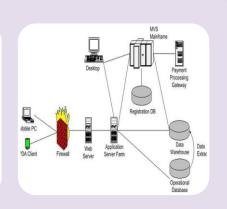
- Описанието на софтуерната архитектура надхвърля алгоритмите и структурите от данни, които съставляват приложенията.
- Софтуерната архитектура се отнася до:
  - Общата организация и глобалната структура на управление в системата;
  - Протоколите за комуникация, синхронизация и достъп до данни;
  - Разпределението на функционалносттта по елементите на дизайна;
  - Композирането на тези елементи;
  - Физическо разпределение на тези елементи;
  - Скалируемостта и производителността;
  - Избор между различните алтернативи на дизайна.

4+1 изгледа на софтуерната архитектура (по Philippe Kruchten) 1/2

Logical view

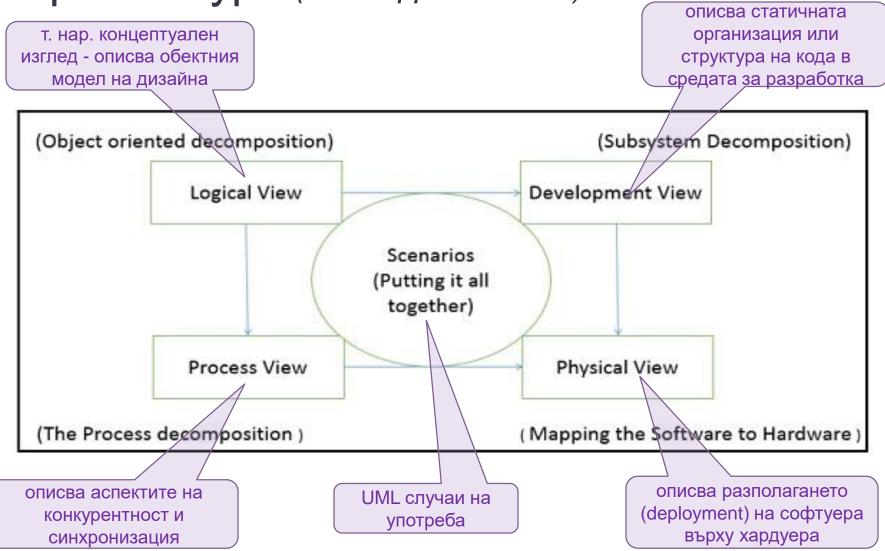
Code (Development) view

Process view

Deploy ment (Physical) view

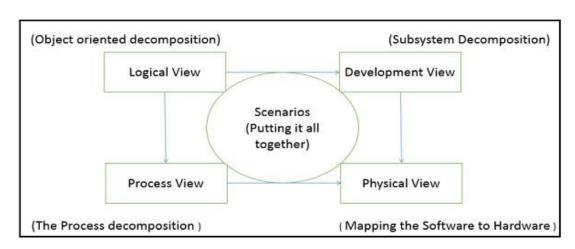
SCENARIOS

4+1 изгледа на софтуерната архитектура (по Philippe Kruchten) 2/2

Логически изглед на СА

- Логическият изглед на софтуера има четири нива на абстракция:
  - Компоненти и конектори
  - Техните *интерфейси*
  - Архитектурни *конфигурации* специфична топология на взаимосвързани компоненти и конектори
  - Архитектурни стилове образци (patterns) за успешни и практически доказани архитектурни конфигурации

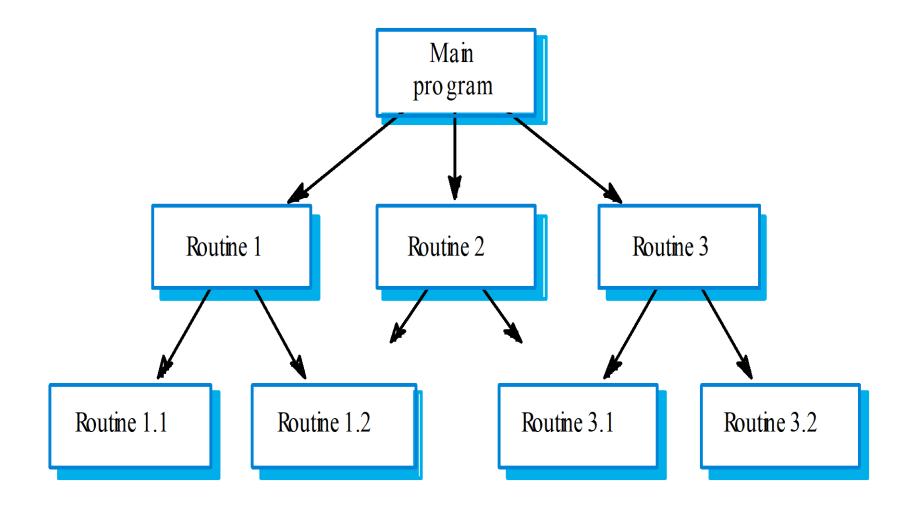
Архитектурен стил

- Дефиниция: Архитектурният стил определя семейство от системи по отношение на модел (образец) на структурна организация.
- Архитектурните стилове определят:
  - Речникът (vocabulary) от компоненти и конектори, които могат да се използват в екземпляри от този стил
  - Набор от ограничения (constraints) за това как те могат да бъдат комбинирани, като:
    - Топология на описанията (например, без цикли)
    - Семантика на изпълнение (например, процеси които се изпълняват конкурентно/паралелно)

Стил неявно извикване (Implicit invocation)

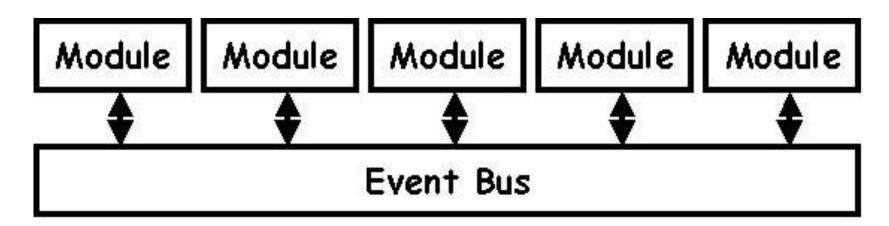
- Компонентите в системата си взаимодействат чрез изпращане на събития
- Събитията могат да съдържат не само управляващи съобщения (control messages), но също така и данни
- Други имена на този стил:
  - Publish-subscribe
  - Event-based стил
  - Message passing стил

Explicit invocation стил

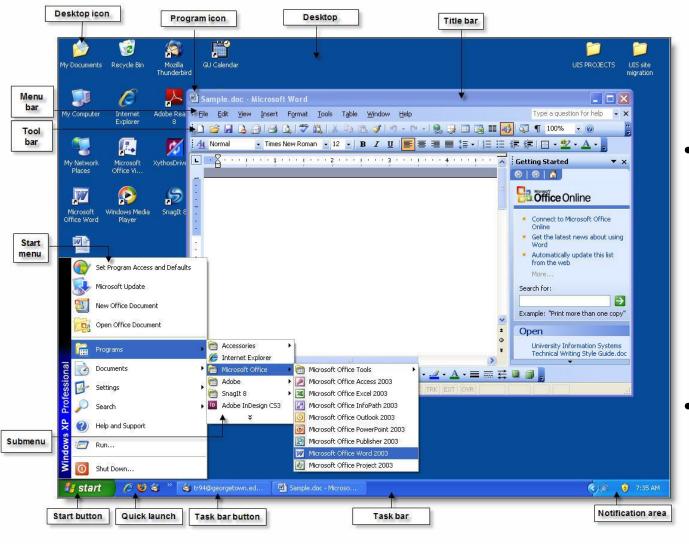

Неявно извикване (*Implicit* invocation)

- Компонентите на този стил работят едновременно и комуникират чрез получаване или излъчване на събития
- Компонентите са свързани през конектор, който представлява шина за събития (event bus)
- Всички компоненти си взаимодействат чрез шината

Пример за неявно извикване

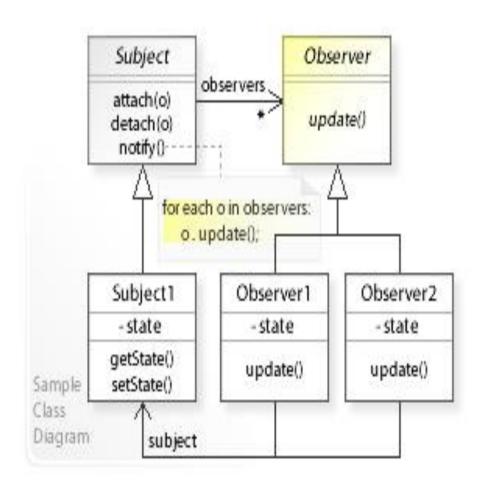

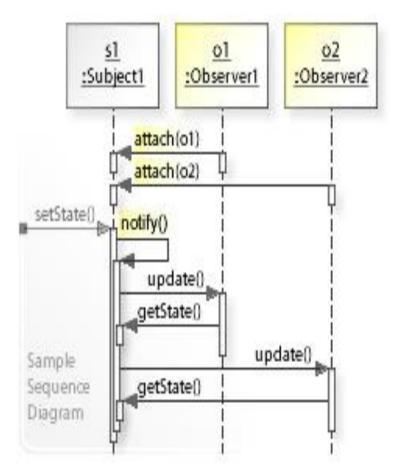
- Взаимодействията на потребителите се предават към приложението като събития
- За всеки event– event handler

Системи с имплицитно (неявно) извикване

- Архитектурен стил с висока кохезия и слаба свързаност (loose coupling)
- Примери:
  - всички съвременни операционни системи (OS)
  - интегрирани среди за разработка (IDE)
  - системи за управление на бази данни (DBMS)
- Гарланд и Шоу: "Идеята зад неявното извикване е, че:
  - Вместо да извиква директно процедура, даден компонент може да анонсира (или излъчи) едно или повече събития.
  - Други компоненти в системата могат да регистрират интерес към събитие чрез асоцииране на своя процедура със събитието.
  - Когато събитието е обявено, системата сама извиква всички процедури, които са били регистрирани за събитието.
  - По този начин събитие "имплицитно" причинява извикване на процедури в други модули."

Свързан шаблон за проектиране - Observer

Приложимост

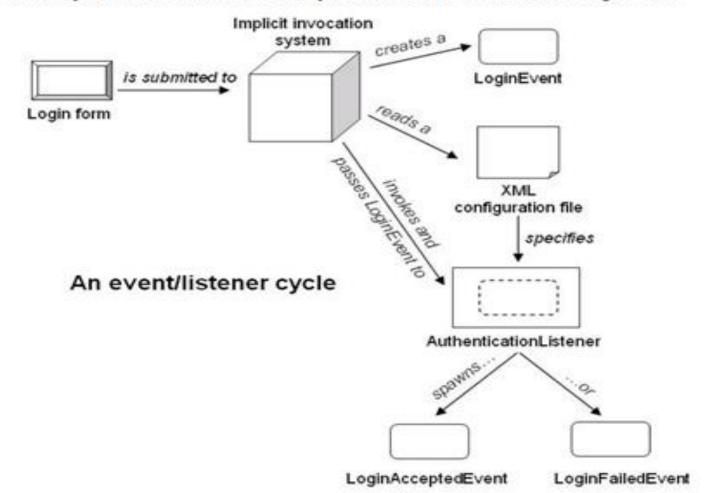
Използвайте шаблона Наблюдател (*Observer*) във всяка от следните ситуации:

- Когато една абстракция има два аспекта, единият зависи от другия. Капсулирането на тези аспекти в отделни обекти ви позволява да ги променяте и използвате повторно.
- Когато промяна на един обект изисква промяна на други, а вие не знаете колко обекти трябва да бъдат променени.
- Когато един обект трябва да може да уведомява други обекти, без да прави предположения кои са тези обекти. С други думи, когато не искаме тези обекти да бъдат силно свързани.

Пример

Benjamin Edwards. An Introduction to Implicit Invocation Architectures, https://pdfs.semanticscholar.org/4907/3d810c7f98244e9bbea79d852eff8840d034.pdf

AuthenticationListener's tryLogin() method, passing to it the event. Based on information in the event, the tryLogin() method will seek to authenticate the user. If the authentication succeeds, a new LoginAcceptedEvent is triggered. If authentication fails, a new LoginFailedEvent is triggered. The cycle then continues, with any listeners of the new event being notified.

Предимства на implicit invocation стила

- Слаба свързаност (Louse coupling)
  - Компонентите могат да бъдат много разнородни
  - Компонентите се подменят или използват много лесно
- Висока кохезия компонентите са по-прости, понезависими и оттук – преизползваеми
- Голяма ефективност за разпределените системи събитията са независими и могат да се предават по мрежата
- Сигурност събитията лесно се проследяват и регистрират

Maximized cohesion (simple components) and minimized coupling (fewer connectors) are hallmarks of a flexible, maintainable architecture.

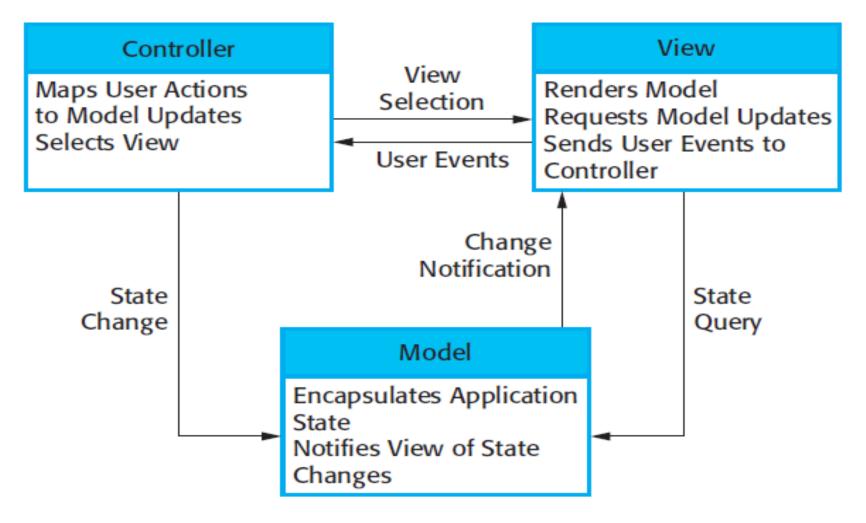
Недостатъци на implicit invocation стила

- Неясна структура на системата
  - Последователността на изпълнението на компоненти е трудно да се контролира
  - Трудно отстраняване на грешки
- Не е сигурно дали има компонент, който да реагира на дадено събитие
- Големите количества данни са трудни за пренасяне от събития
- Проблем с надеждността неизправността на шината за събития ще компрометира цялата система

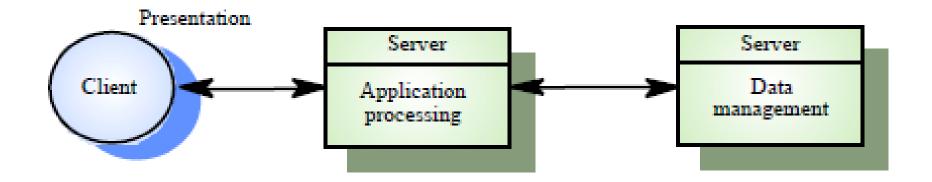
Стил Модел-Изглед-Контролер (Model-View-Controller, MVC)

- Позволява независимост между данни, представяне на данни и потребителския контрол
- Моделният компонент (Model) представлява знанието.
  Той управлява поведението и данните на домейна на приложението, изпраща информация за неговото състояние (към изгледа) и отговаря на инструкции за промяна на състоянието (обикновено от контролера)
- Изгледът (View) има задължението да управлява представянето на информация пред потребителите
- Контролерът (Controller) управлява взаимодействието с потребителя (например кликвания на мишката, натискане на клавиш и т.н.) и информира модела или изгледа, за да предприеме подходящи действия

MVC стил

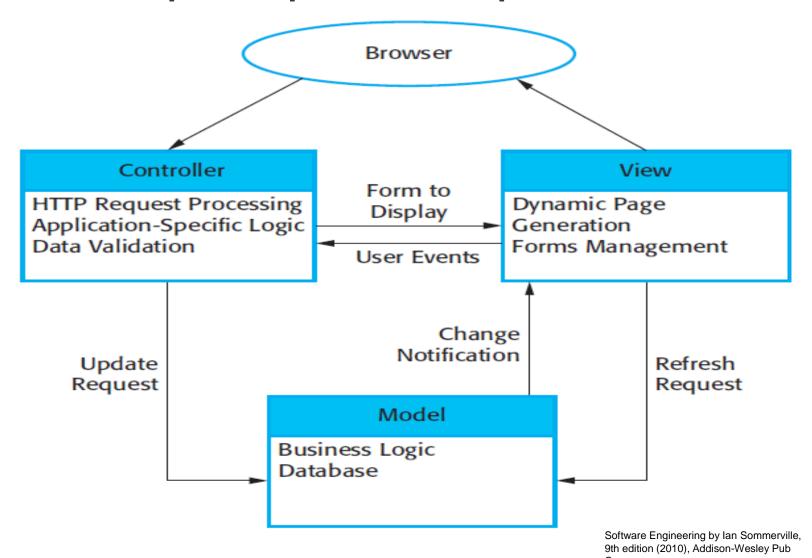
Трислоен модел клиент-сървър

- По-добра производителност
- По-добра сигурност
- Какво още бихте добавили?

• . . .

MVC – пример в Уеб приложения

Предимства на MVC

- Голяма гъвкавост
  - Лесен за поддръжка и прилагане на бъдещи подобрения
  - Ясно разделяне между логиката на представяне и бизнес логиката
- По-лесна актуализация напр. при поддръжка на нови типове потребители
- Изгледът е отделен и в повечето системи претърпява много промени
- Разработването на приложението става бързо много разработчици могат лесно да си сътрудничат и да работят заедно
- По-лесно за отстраняване на грешки в приложението имаме няколко нива

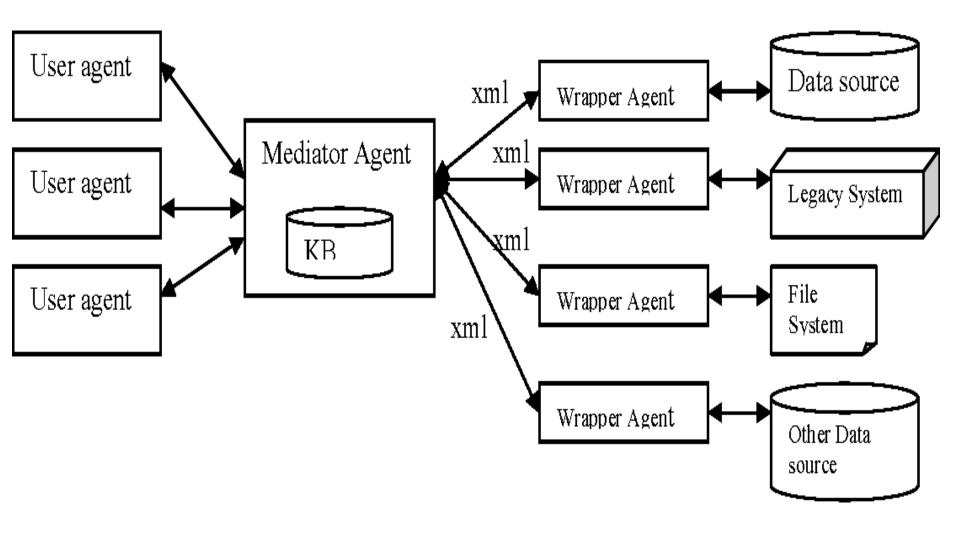
Недостатъци на MVC

- Дори ако моделът на данни е прост, този стил може да внесе сложност и да изисква много допълнителен код
- Не е подходящ за малки приложения архитектурата е относително сложна
- Проблем с производителността при чести актуализации в модела
- Трябва да има строги правила относно методите

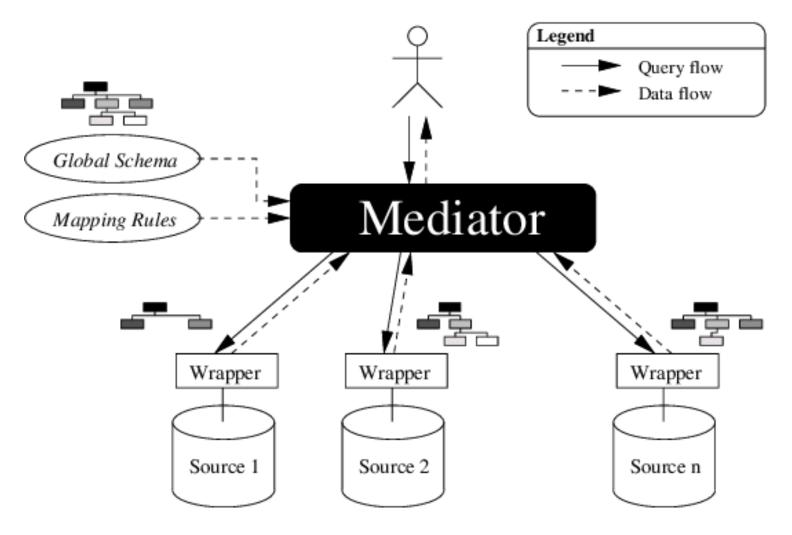
Стил Обвивка (Wrapper)

- Въвежда допълнителен компонент, който действа като посредник между два взаимодействащи компонента
- Да приемем, че имаме два компонента: клиент (А) и сървър (В). Очевидно А зависи от В. Тази зависимост трябва да бъде сведена до минимум
- Съществуват различни техники по отношение на характера на зависимостта. Те могат да имат различни имена в литературата, като ние ги наричаме стил на обвивка (wrapper style)

Wrapper архитектура 1/2

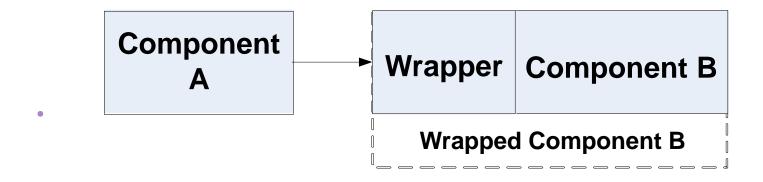

Wrapper архитектура 2/2

Wrapper

- В зависимост от неговата семантика може да служи за различни цели
  - Адаптер
  - Фасада
  - Name server
  - Посредник

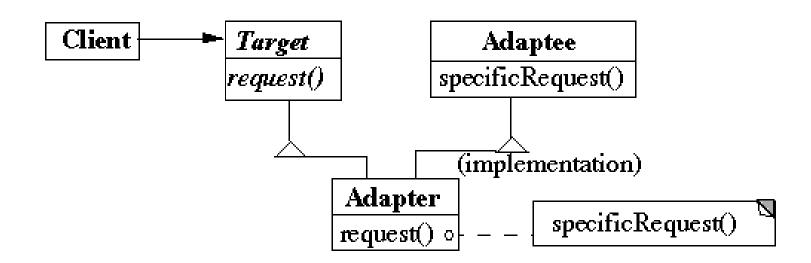

Адаптер (Adapter)

- Цел преобразува интерфейса на даден клас в друг интерфейс, какъвто клиентът очаква. Адаптерът позволява на двата класа да работят заедно, което иначе не е възможно, защото са с несъвместими интерфейси.
- **Познат още като** Wrapper

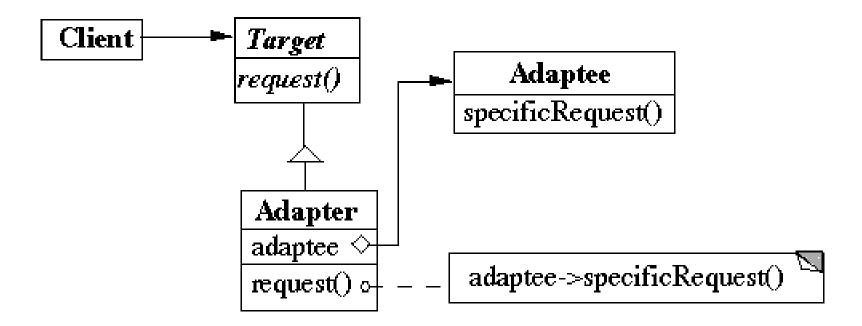
Участници и структура (Class Adapter)

- **Target** (Shape) дефинира домейн-специфичен интерфейс за ползване от клиента (Client).
- Client (DrawingEditor) коопериран с обекти, ориентирани към интерфейса Target.
- Adaptee (TextView) дефинира съществуващ интерфейс, изискващ адаптиране.
- Adapter (TextShape) адаптира интерфейса Adaptee към този на Target.

Участници и структура (Object Adapter + Delegation)

- Участници същите както на предходния слайд.
- **Комуникация** клиентите извикват операция на екземпляр на Adapter. На свой ред, адаптерът извиква операции на Adaptee, които изпълняват заявката.

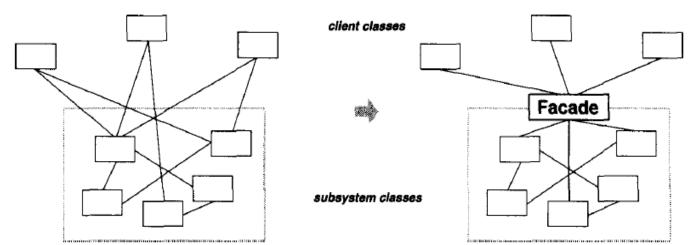
Приложимост

Използваме шаблона Adapter, когато:

- искаме да използваме съществуващ клас и интерфейсът му не съвпада с този, който ни е нужен.
- искаме да създадем клас за многократна употреба, който си сътрудничи с несвързани или непредвидени класове, т.е. с класове, които не е задължително да имат съвместими интерфейси.
- (само за обектен адаптер) трябва да използваме няколко съществуващи подкласа, но е непрактично да адаптираме техните интерфейси чрез наследяване от всеки един. Адаптер-обектът може да адаптира интерфейса на родителския клас.

Шаблон Фасада (Façade, Facade)

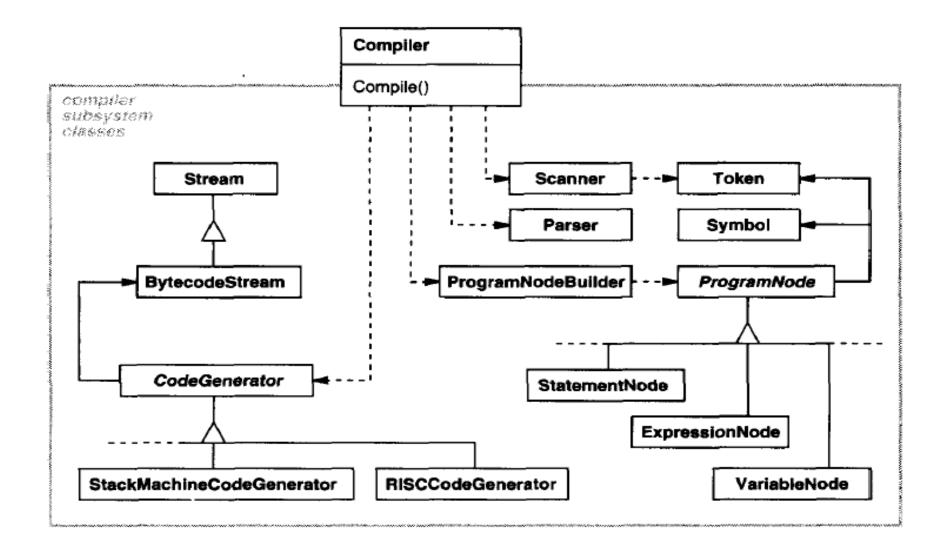
- Цел осигурява единен интерфейс към набор от интерфейси в подсистема - определя интерфейс от повисоко ниво с цел по-лесно използване на подсистемата.
- Мотивация цел на дизайна е да се сведе до минимум комуникацията и зависимости между подсистеми. Един от начините за постигане на това е да се въведе обектфасада, с единен, опростен интерфейс на по-общите свойства на подсистемата.

Мотивация – Compiler Interface

- Разглеждаме приложения с достъп до подсистемакомпилатор. Тя съдържа класове като Scanner, Parser, ProgramNode, BytecodeStream, и ProgramNodeBuilder, които имплементират компилатора.
- Някои специализирани приложения трябва да достъпват тези класове директно. Но за клиентите на компилатора детайли като разбор на входния текст и генериране на код не са важни - те просто искат да компилират код.
- За да предостави интерфейс от по-високо ниво, който предпазва клиентите от тези класове, компилаторната подсистема включва Compiler клас, имащ единен интерфейс към функционалността на подсистемата и по този начин действащ като фасада: тя предлага на клиентите един опростен интерфейс към компилатора като обединява заедно класове от компилатор, без да ги скрива напълно.

Решението

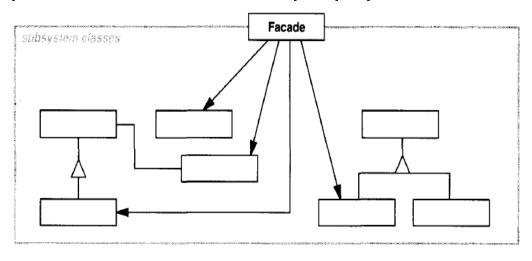
Приложимост

Използваме шаблона Фасада (Façade), ако:

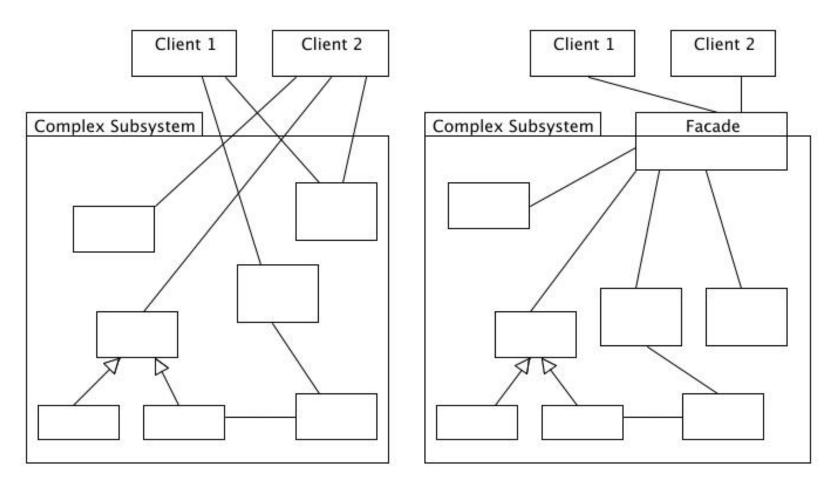
- имаме нужда от прост интерфейс до комплексна подсистема. Повечето шаблони при прилагането им водят до повече и по-малки класове. Това прави подсистемата лесна за многократна употреба и за персонализация, трудна за използване от клиенти, които не трябва да я персонализират. Една фасада може да осигури прост изглед по подразбиране на подсистемата, и то достатъчно добър за повечето клиенти. Само клиенти, които се нуждаят повече адаптивност, ще трябва да погледнат отвъд фасадата.
- има много зависимости между клиента и имплементационните класове на абстракцията. Фасадата отделя подсистемата от клиента и други подсистеми, и оттук - независимост и преносимост.
- искаме една входна точка за всяко подсистемно ниво; ако подсистемите са зависими, то те си комуникират само чрез техните фасади

Участници и структура

- Façade (Compiler)
  - - знае кои подсистемни класове ще изпълнят заявката;
  - - делегира клиентските заявки към тези класове.
- Подсистемни класове (Scanner, Parser, ProgramNode, etc.)
  - имплементират системната функционалност;
  - извършват работата, заявена през обекта Façade;
  - - нямат знания за фасадата, т.е. нямат референция към нея.

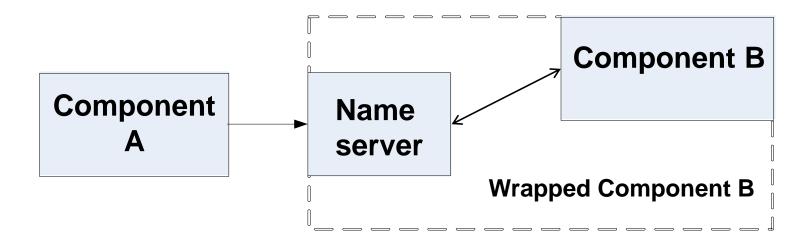
Фасада (Facade)

Source: http://best-practice-software-engineering.ifs.tuwien.ac.at/patterns/facade.html

Name server

 Когато клиентът (А) не знае за местоположението на сървъра (В), обвивката се нарича "name server"

Посредник

- Идея дефинира обект, който капсулира как взаимодействат набор от обекти. Посредникът дава възможност за свободно свързване, като не позволява на обектите да се позовават изрично един на друг и позволява лесно да променяме тяхното взаимодействие.
- Мотивация (1) разделянето на система на много обекти обикновено подобрява повторната употреба, но много взаимовръзки правят по-малко вероятно обектът да работи без останалите - системата действа така, сякаш е монолитна. (2) трудно се променя поведението на системата по някакъв съществен начин, тъй като поведението се разпределя между много обекти.

Пример за медиатор 1/2

- Диалогов прозорец представя колекция от бутони, менюта и полета за въвеждане, често със зависимости между тях (бутонът се деактивира, когато определено входно поле е празно; избирането на запис в списък променя съдържанието на поле за запис и т.н.).
- Така класовете трябва да бъдат персонализирани, за да отразяват специфичните за диалога зависимости.
- Индивидуалното им персонализиране чрез подкласове ще бъде тежко, тъй като участват много класове.

aFontDialogDirector

anEntryField

aListBox

director

aClient

aButton

director (

Пример за медиатор 2/2

 Можем да избегнем тези проблеми, като капсулираме колективното поведение в отделен обект медиатор. director

 Медиаторът е отговорен за контрола и координирането на взаимодействията на група обекти.

• Обектите познават само посредника, като по този начин се намалява броят на взаимовръзките.

 Например FontDialogDirector може да бъде посредник между обектите в диалоговия прозорец. Обектът FontDialogDirector ги познава и координира тяхното взаимодействие като комуникационен хъб.

АРХИТЕКТУРНИ СТИЛОВЕ В ОБЛАК (CLOUD)

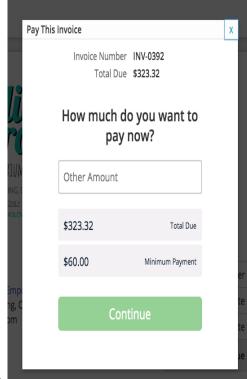
http://msdn.microsoft.com/en-us/library/dn568099.aspx

Какво е облачно изчисление (Cloud Computing)? 1/2

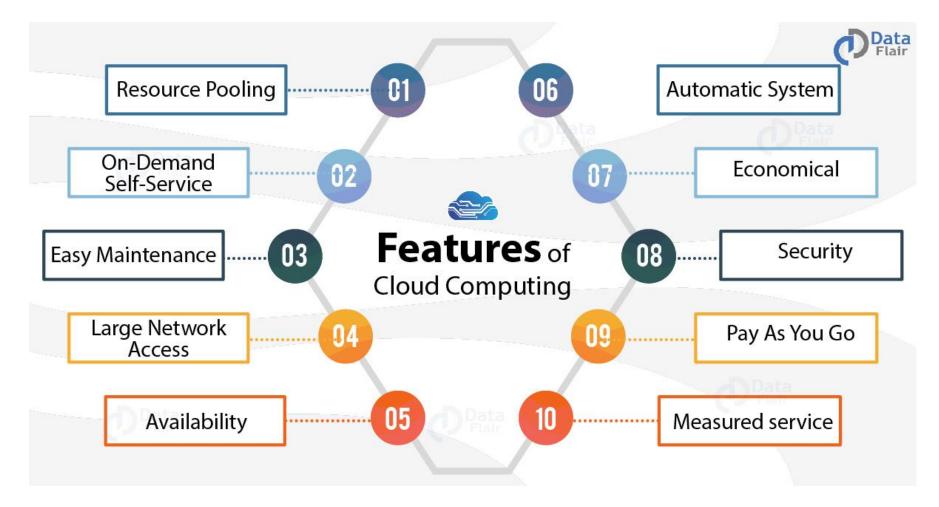
- Cloud Computing е общ термин, използван за описване на нов клас мрежови изчисления, който се осъществява през Интернет
  - Група от интегрирана и мрежова хардуерна, софтуерна и интернет инфраструктура (наречена платформа).
  - Използването на Интернет за комуникация и транспорт предоставя на клиентите хардуер, софтуер и мрежови услуги
- Платформите скриват сложността и детайлите на основната инфраструктура от потребителите и приложенията, като предоставят много прост графичен интерфейс или API (Applications Programming Interface).

Какво е облачно изчисление (Cloud Computing)? 2/2

- Облачните изчисления са общ термин, използван за обозначаване на интернетбазирани разработки и услуги
- Редица характеристики определят облачните данни, приложенията и инфраструктурата:
  - Отдалечно хостване: Услугите или данните се хостват в отдалечена инфраструктура.
  - Повсевместен (Ubiquitous) достъп: Услугите или данните са достъпни отвсякъде.
  - Commodified (to treat as a commodity): Резултатът е полезен изчислителен модел, подобен на този за традиционните комунални услуги, като предоставяне на населението на питейна вода, газ и електричество вие плащате за това, което бихте искали да използвате!

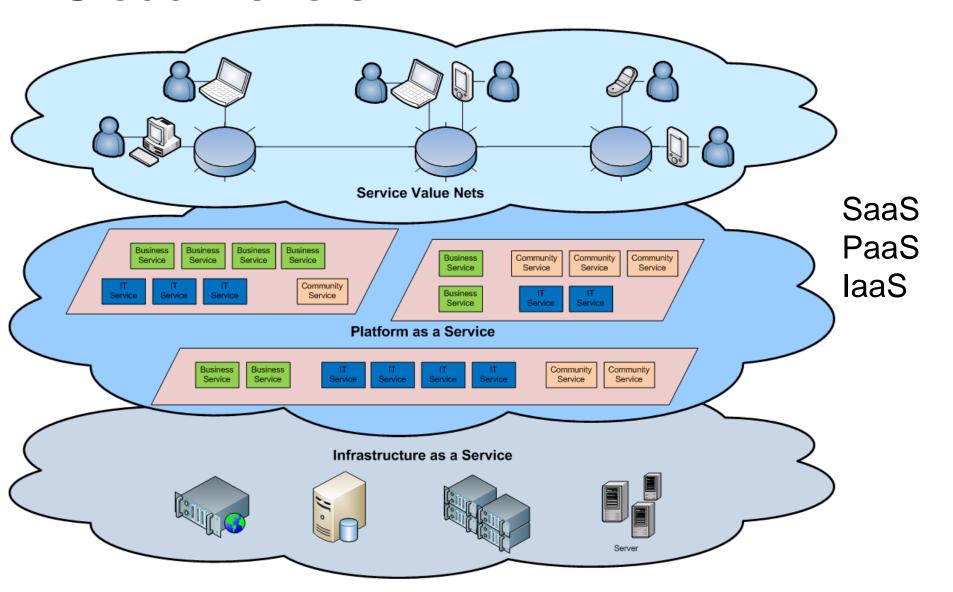

Характеристики

data-flair.training: Features of Cloud Computing – 10 Major Characteristics of Cloud Computing - DataFlair

Cloud Flavors?

Software as a Service (SaaS)

- SaaS е методология за доставяне на софтуер, която предоставя лицензиран достъп на много наематели до софтуер и неговите функции от разстояние като Уеббазирана услуга.
  - Обикновено се таксува въз основа на използване
  - Среда с много наематели (multi-tenant environment)
- Силно мащабируема архитектура
- Крайните потребители са потребителите на облака
  - Те използват приложения (имейл, календар и т.н.), които работят в облак
  - Не управляват наличната облачна инфраструктура

SaaS примери

Platform as a Service (PaaS)

- PaaS предоставя всички удобства, необходими за поддържане на пълния жизнен цикъл на изграждане и доставяне на уеб приложения и услуги изцяло през Интернет.
  - Обикновено приложенията се разработват с определена платформа
  - Multi-tenant среда
  - Високо мащабируема многостепенна архитектура
- Потребителите в облака са разработчици или системни администратори
  - Платформата предоставя услуги като: база данни, балансиране на натоварването, мащабируемост, среда за разработка
  - Потребителите внедряват своите приложения, използвайки възможности, предоставени от доставчика на облака
  - Потребителите не управляват облачната инфраструктура, но контролират внедрените приложения
  - Облачните доставчици предлагат интернет-базирана платформа за разработчици, които искат да създават услуги, но не искат да изграждат собствен облак

PaaS примери

Infrastructure as a Service (laaS)

- laaS е доставката на технологична инфраструктура като услуга с цел мащабиране при поискване
  - Обикновено това е multi-tenant виртуализирана среда
  - Може да бъде съчетано с управлявани услуги за поддръжка на ОС и приложения
- Потребителите в облак са разработчици или системни администратори
  - Обработка, съхранение, мрежи и други ресурси, където потребителите внедряват и стартират софтуер
  - Потребителите имат контрол над операционните системи, съхранението, внедрените приложения ...
  - Потребителите в облака наемат хранилища, изчислителна мощност и поддръжка от доставчиците на облака (плащане според използването – pay-as-you-go)

laaS примери

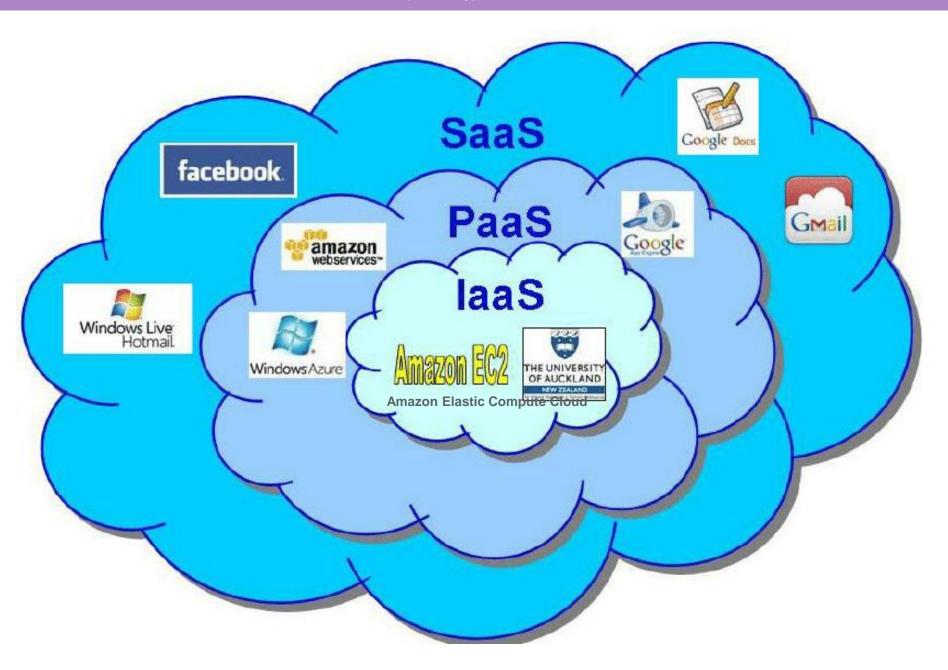

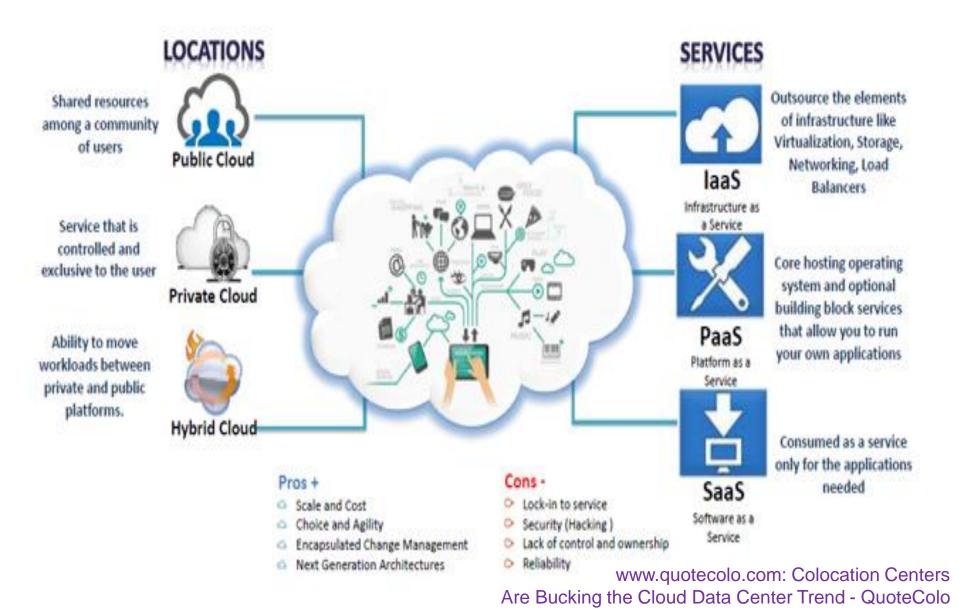

What is Cloud Computing?

Архитектурни стилове в облак

- Circuit breaker
- Queue
- Caching
- Sharding

Circuit breaker

- Изпълнението на дадена услуга може да блокира в разпределената среда
- Класическото решение е да се въведе интервал на изчакване (тайм-аут, timeout) за други услуги, които я извикват
- Това обаче може да доведе до ненужно потребление на ресурси в облачна среда
- Да приемем, че стотици потребители чакат за изпълнението на неуспешна услуга и всеки от тях изчаква timeout

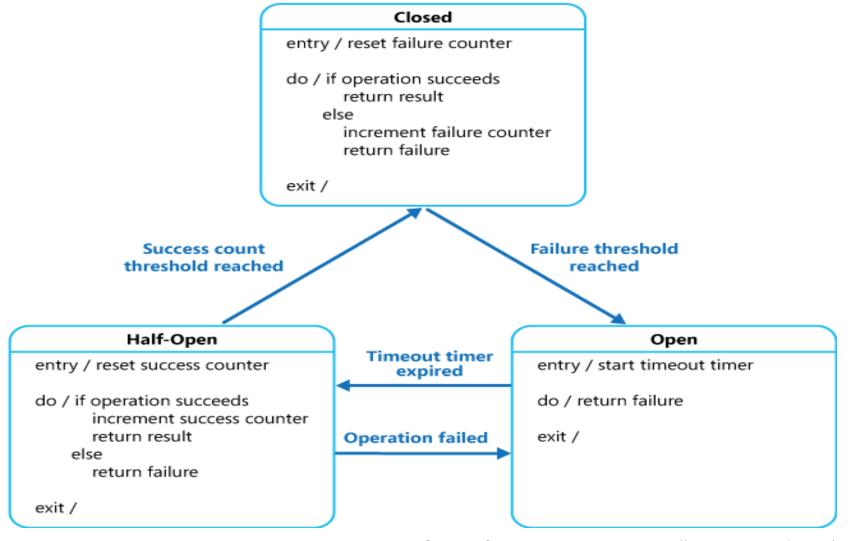
???

Circuit breaker шаблон

- Той не позволява на приложението да извърши операция, която е малко вероятно да успее
- Например извикване на услуга, за която вече е известно, че е неуспешна
- Действа като пълномощник (прокси) за операции, които могат да се провалят
- Следи броя на възникналите скорошни повреди и след това използва тази информация, за да реши дали да позволи операцията да продължи или просто незабавно да върне изключение

Circuit Breaker Pattern

Circuit Breaker шаблон

- Спомага за увеличаване на надеждността (dependability) на системата
- Приложението със заявка или голям брой приложения няма да се налага да изчакват излишно за времеви интервал (timeout)
  - Когато се знае, че услугата е прекъсната
  - Мрежовата връзка временно е прекъсната
  - Известно е, че услугата е много заета и не може да отговори

Queue (опашка)

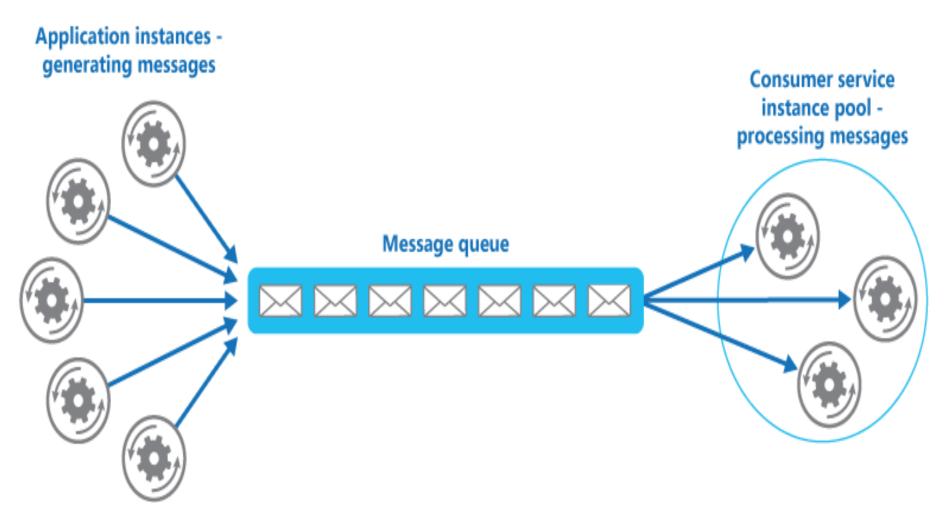
• Дефиниране на проблема

- В облака може да имате услуги, които са залети от голям брой едновременни заявки от други услуги. В този случай те могат да бъдат претоварени или да изпитват пикови натоварвания.
- Трябва да намерим решение за изглаждане на тежки товари, които могат да доведат до неуспех на услугата или изчакване на извикващата задача.

• Различни видове опашки

- Стандартна опашка
- Приоритетна опашка
- Опашка с фиксирана дължина

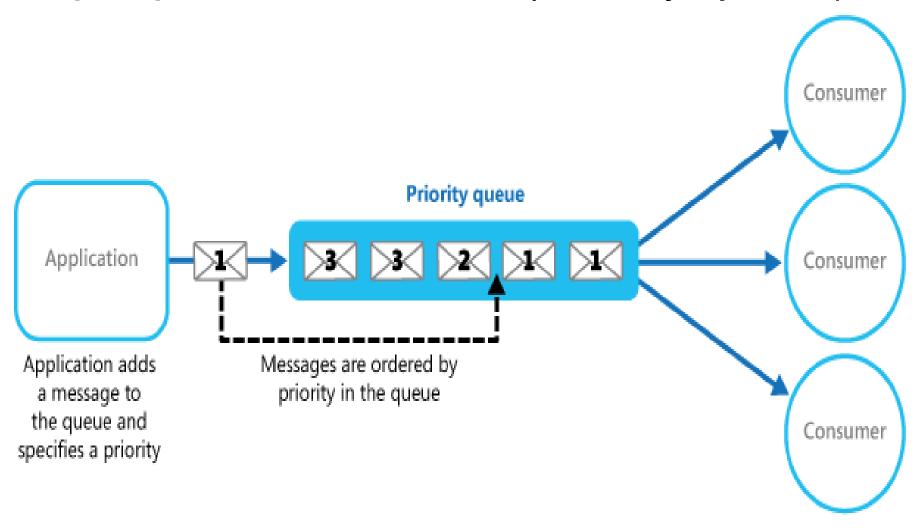
Стандартна опашка (Standard queue)

Standard queue

- Опашката действа като буфер, съхранявайки съобщенията, докато не бъдат извлечени от услугата.
- Услугата извлича съобщенията от опашката и ги обработва
- Минимизира рисковете за наличност чрез голям брой едновременни (конкурентни) заявки

Приоритетна опашка (Priority queue)

Priority queue

- Прилага политика за сортиране на входящите заявки според техния приоритет
- Приоритетът на заявката може да бъде определен от:
  - изпращащите приложения

или от

• самата опашка

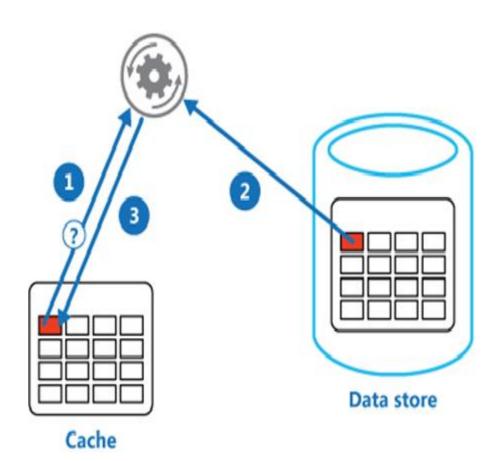
Опашка с фиксирана дължина (Fixed length queue)

- Можем да проектираме опашката, за да изпратим изключение, когато бъде достигнато определено (изключително високо за услугата) количество съобщения
- В този случай заявяващата задача ще знае, че нейната заявка няма да бъде обработена и може да предприеме подходящи действия, без да чака изчакване (timeout)

Cache (кеш)

- Използва се за оптимизиране на многократния достъп до информация, съхранявана в хранилище на данни
- Дали кешираните данни винаги ще бъдат напълно съвместими (консистентни) с данните в хранилището на данни?

Cache

• четене

- 1. Търси елемент в кеша
- Ако го няма, извлича го от хранилището
- Съхранява копие в кеша

• писане

- Прави модификация в хранилището на данни
- Инвалидира съответния елемент в кеша.

Sharding стил

- Целта е да се увеличи мащабируемостта (scalability)
  при използване на големи количества данни
- Идеята е да се раздели хранилището на данни на набор от хоризонтални дялове, наречени парчета (shards)
- Мотивацията тук е да се увеличат:
  - Мястото за съхранение
  - Изчислителните ресурси
  - Мрежова пропусквателна способност (Network bandwidth)
  - Географското разделение

Sharding стил – особености

- Важно е решението как да се разделят данните между парчетата (shards)
  - Едно парче (shard) обикновено съдържа елементи, които попадат в определен диапазон, определен от един или повече атрибути на данните.
  - Атрибутите на данните формират ключа за разделяне (shard key), известен още като ключ за дял (partition key).
  - Shard key трябва да е статичен. Той не трябва да се основава на данни, които могат да се променят.
- Шардингът физически организира данните когато приложението съхранява и извлича данни, sharding логиката насочва приложението към подходящия shard

Sharding стил – възможни проблеми

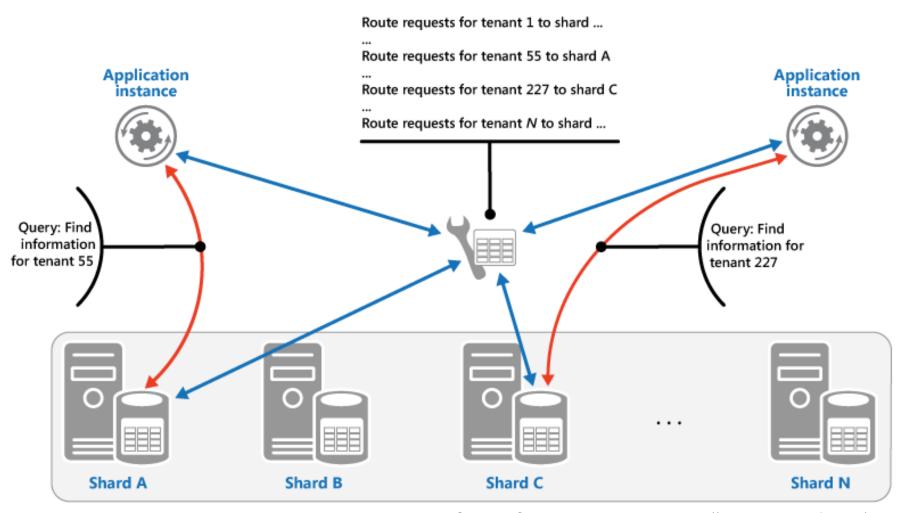
- Проблеми с имплементацията на sharding логиката
  - Може да се реализира като част от кода за достъп до данни в приложението
  - Може да бъде имплементирана от системата за съхранение на данни, ако тя прозрачно поддържа sharding

Sharding стил – използване

- Съществуват три основни стратегии за прилагане на логиката за sharding
  - Стратегия за търсене (Lookup)
  - Стратегия за обхват (Range)
  - Хеш (Hash) стратегия

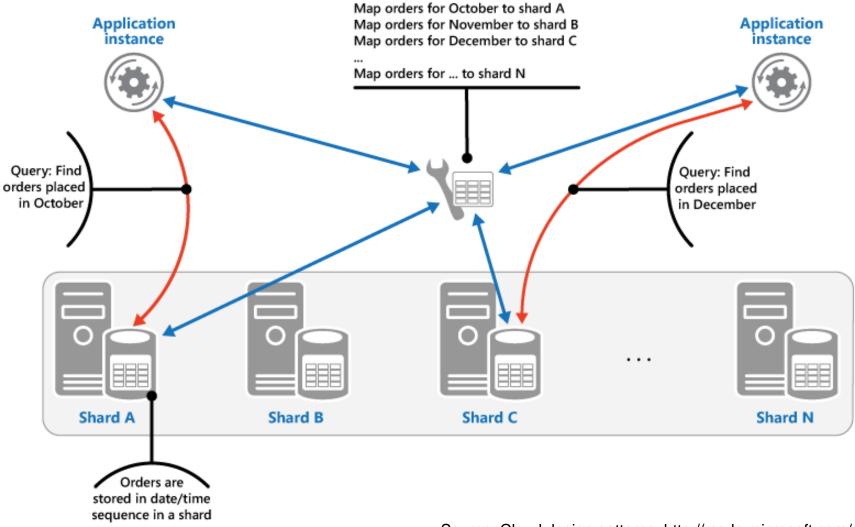
Lookup sharding стратегия

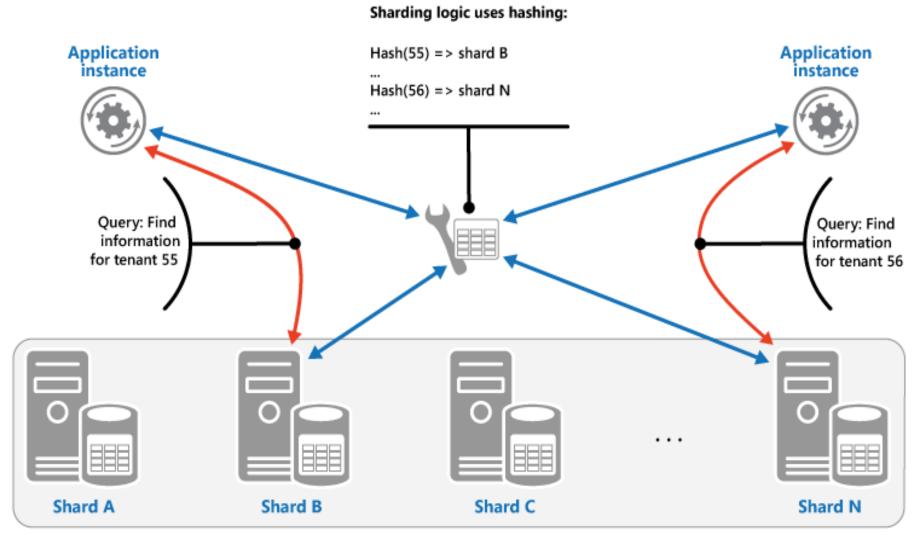

Range sharding стратегия

Sharding logic:

Hash sharding стратегия

Sharding – предимства

- По-добро управление на данните предоставя абстракция на физическото местоположение на данните
- Контрол върху кои парчета (shards) съдържат дадени данни
- Повишена производителност на хранилището за данни

Sharding – недостатъци

- Проблеми с производителността на приложението:
  - Допълнителни разходи (Overhead) за определяне на местоположението на всяка информация
  - По-голями разходи, когато данните, които съответстват на една заявка, се разпределят между много части
- Shards може да съдържат небалансирано количество данни
- Понякога е изключително трудно да се проектира shard key, който да съответства на изискванията на всяка една възможна заявка за данни

Въпроси?

